

Kedd, 1923 július 31.

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ-
HIVATAL ÉS NYOMDA
Cluj, Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában
Egész évre — — 620
Félévre — — 320
Negyedévre — — 170
Egy hónapra — — 60
Egy szám ára, pályaud-
varon és vidéken is, 3 lej
Bukarestben — 3'50

Csehszlovákiában
Egy hónapra — 20 ck
Egy szám — 1'20 ck

Cluj-Kolozsvár — VI. évfolyam, 133. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5683. Ab 19. — 1923. augusztus 1. Szerda

Engedmény a kisebbségeknek

A szinajai konferencián Duca külügy-
miniszter kétszer is szót emelt a jugoszláviai
román kisebbség érdekében, amely a kormány
felfogása szerint súlyos elnyomás alatt él. A
külügyminiszter kifejtette, hogy a belgrádi
kormány nem teljesíti a román kisebbséggel
szemben azokat a kötelezettségeket, amelyeket
a békeszerződésben vállalt. Való tény: a kisebbsé-
gek helyzete Jugoszláviában számos kívánni-
valót hagy maga után s ha Duca csak a román
kisebbség érdekében emelt szót, ennek is szív-
ből örvendünk, mert minden kisebbség hely-
zete, bárhol éljen is, a testvérsors közelségé-
vel érdekel bennünket. Jelentősnek és üdvös
hatással kecsegtetőnek tartjuk ezt a szinajai
intermezzót, mert a jugoszláviai román kisebbség
panaszaitval kapcsolatban kétségtelenül
szóba kellett hogy kerüljön az utódállamok-
ban élő többi kisebbség helyzete is. Egész
természetes, ha Jugoszláviának szemére veti
Románia, hogy nem bánik jól a nemzetiségei-
vel, Jugoszlávia nyomban visszafordítja a
vádát és felveti a kérdést, vajjon a romániai
kisebbségek helyzete kedvezőbb-e? Sajnos,
Szinajában zárt ajtók mögött tárgyaltak a felek
és így abból vajmi kevés szűrődött ki a nagy
nyilvánosságba, de a hivatalos kommunikék
két kitétele arra enged következtetni, hogy a
kisantant államai ezalkalommal sokkal mélyeb-
ben hatoltak be ebbe a kérdésbe és pozitívabb
eredményre is jutottak, mint eddig. Az egyik
kitétel az, hogy a szinajai tanácskozás a
magyar-kérdés jegyében folyt le, a másik pedig,
hogy a három utódállam képviselői elhatáro-
zták, hogy liberális szellemben engedményeket
tesznek a kisebbségeknek, ha a kisebbségek is
lojálisabb magatartást fognak tanusítani az
állammal szemben.

Ez az első pozitív kijelentés, amely a
kisantant részéről a kisebbségek jogai tekinte-
tében eddig elhangzott. Az eddigi nyilatkozat-
ok semmitmondó, diplomáciai szójátékokból
merültek ki, amelyek Európa előtt azt a lát-
szatot akarták kelteni, hogy a kisebbségek
körüli minden rendben van. A szinajai határo-
zat kettős irányban is jelent biztató pozitív-
umot. Az egyik: a kisantant államai nem tagad-
ják már, hogy a kisebbségekkel szemben vállalt
kötelezettségeiknek nem mindenben tettek ele-
get, hogy a kisebbségek helyzete nem a leg-
részesebb. Azzal okolják ezt, hogy a kisebbsé-
gek nem voltak elég lojálisak az államhoz.
A másik: a kisantant hajlandó ezen a helyze-
ten a kisebbségek javára változtatni, ha ezek
szintén megváltoztatják az állam iránti magatartásukat.
Nem ismerjük a közvetlen indító-
okokat, amelyek a kisantant képviselőit erre az
elhatározásra bírta, de kétségtelen, hogy ezek
között az a momentum is ott szerepelt, hogy a
három külügyminiszter belátta, hogy az európai
béke egyensúlyát a kisebbségek súlyos helyzete
nem kevésbé veszélyezteti, mint az egyes álla-
mok egymásközötti surlódása. Élesen vált
szembetűnővé ez az igazság a magyar kérdéssel
kapcsolatban, mert a magyar kormány legfőbb
érve a Nyugat felé eddig az volt, hogy az utód-
államokba szakadt magyarokat súlyosan el-
nyomják s ezzel a kisantantbeliek is megsértik
a szentnek hirdetett békeszerződéseket. Azt
hisztük, ez volt a legerősebb kényszerítő mo-
mentum e határozat megszületésénél.

Am akármilyen volt az indító ok, mi az
eredményt nézzük és ügyünk javára könyvel-
jük el, hogy a kisebbségben lévő népek pro-
blémája ismét megvitatás alá kerül a nemzet-
közi élet egyik döntő fórumán s e vitában

végre a józanabb és emberségesebb belátás
kerekedett felül: engedményeket kell adni a
kisebbségeknek. A kisantant csak lojalitást
követel a jogok ellenében. Ezt a kívánást
egészen természetesen tartjuk, sőt oly ter-
mészetesnek, hogy hangoztatásra fölösleges is,
ha csak nem rejlik mögötte bizonyos szán-
dékosság. Az utódállamok kisebbségei, egyes
elazított szélsőséges csoportok kivételével,
eddig is a legjobb szándékkal és a legbékésebb
érzésektől áthatva igyekeztek elhelyezkedni
új államaikban, lojálisak voltak, sokszor belső
keserőségeik elfojtása árán is. A maguk részé-
ről mindent megtettek, hogy kiérdemeljék az
állam bizalmát és jóindulatát. Ez azonban csak
a legtrikább esetben sikerült. És bizony a ki-
sebbségeknek gyakran kellett hallatniok pana-

szaiukat a nemzetközi fórumok előtt is. A kis-
antant külügyminiszterei talán ezeket a pana-
szokat tekintik a lojalitás megsértésének. De
ebben az esetben ez a kérdés egy örökkön
visszatérő cirkulus vitosus marad, amely soha
sem juthat nyugvópontoz. Hol kezdődnek az
engedmények és hol végződik a lojalitás? Csak
egy becsületes és nyugalmat hozó megoldás
lehet: a kisantant tegye meg a beígért enged-
ményeket a kisebbségeknek, orvosolja a számtalan
sérelemet, igyekezzék megayugtatni az
aggódó kedélyeket és azután várja meg a ha-
tást. Ha a kisebbségek még akkor is „illojálisak”
lesznek, ha azután is panaszkodnak és
kospirálnak, akkor, de csakis akkor — vonja
vissza az engedményeket. Alig hisztük, hogy
erre sor kerüljön.

Belgrádban

lesz a kisantant legközelebbi konferenciája

A szinajai konferencia záróakkordjai. Nem oldódott meg a cseh-
lengyel viszály. Végleg megformulálták a magyar kölcsönre vo-
natkozó feltételeket

(Szinaja, július 31. Az Uj Kelet tudósítójá-
tól.) A tegnap délutáni ülésen Bratianu miniszter-
elnök elnökölt. Az ülésen végleg megformulálták a
kisantant feltételeit a magyar kölcsönre vonatkozó-
lag és alkészítették a magyar kormányhoz ebben a
kérdésben intézendő jegyzéket. Ezután gazdasági
kérdéseket tárgyaltak le.

A konferencia tegnapi ülésén a magyar köl-
csön ügyében hozott határozat megállapítja, hogy a
kisantant sohasem kívánta megakadályozni Ma-
gyarország pénzügyi helyreállítását és a kölcsön
ügyét a legbékésebb szellemtől áthatva óhajtja
megoldani.

A kisantant választát megküldik a jóvátételi
bizottságnak és a válaszbán felsorolják a kisantant
zálogjogának megszüntetésére, valamint a pénz fel-
használásának ellenőrzésére vonatkozó feltételeket.
Utóbbiakat egyelőre titokban tartják.

A külügyminiszterek megvan- nak elégedve az eredménnyel

Benes külügyminiszter a Rador tudósítójának
kijelentette, hogy Magyarország helyzete nem ha-
sonlítható össze Ausztriával, amely utóbbi állam
mindent elkövetett a békeszerződés végrehajtására.

A három külügyminiszter a sajtó képviselői
előtt úgy nyilatkozott, hogy megvannak elégedve
a konferencia eredményeivel, amelyek a legbarát-
ságosabb szellemben lehetővé tették néhány prak-
tikus kérdések elintézését. A kisantant politikáját
Németország irányában is megvitaták és ebben
a kérdésben is teljes az egyetértés. A kisantant
államai a német kérdésben is együttesen fognak
eljárni, ha ez szükségesé válnék. Ebben a kér-
désben külön határozatot nem hoztak.

Belgrádban lesz a következő konferencia

Benes kijelentette, hogy a cseh-lengyel ellen-
tétet feltétlenül és kedvezően el fogják intézni,
mert a két állam közös érdekei fontosabbak, mint
a jelenlegi ellentét motívumai.

A kisantant legközelebbi konferenciáját
Belgrádban tartják, valószínűleg a népszövetség
következő ülészaka után.

A konferencia végeztével a disztribúció után a
három külügyminiszter még egy megbeszélést
tartott. Ezen Duca külügyminiszter kifejtette
Románia kívánásait a jugoszláviai román kisebbsé-
gekkel kapcsolatban. Duca és Nincsic között e
kérdésben is kielégítő megállapodás jött létre.

Nem sikerült a cseh-lengyel viszály elintézése

Pilz lengyel delegátus szinajai missziója nem
járt sikerrel. A lengyel követ az-ujágiróknak úgy

nyilatkozott, hogy mintegy két hét múlva Prágába
utazik és ott, Benessel közvetlenül fog tárgyalni
a cseh-lengyel viszony elintézése végett.

Valószínű, hogy Seyda lengyel külügymi-
niszter augusztus folyamán Benessel ebben az
ügyben tárgyalni fog. A megoldatlan cseh-lengyel
ellentét miatt vették le a konferencia programjáról
Görögország és Lengyelország kisantantba való fel-
vételének kérdését, amelynek érdemleges tárgya-
lása valószínűleg sorra kerül a kisantant legköze-
lebbi belgrádi konferenciáján.

A kisantant ellen nyilatkoztak az összes lengyel pártok

Varsó, július 31. A szejm folytatta a
külügyi vitát. Perl szocialista képviselő meg-
elégedéssel vette tudomásul, hogy Lengyelor-
szág nem lép be a kisantantba és nem vesz
részt a szinajai konferencián. Az a véleménye,
hogy Csehszlovákia Oroszország oldalán áll és
ezért kétséges a vele való szövetség. Babel
parasztpárti kijelenti, hogy Lengyelország kö-
zeledése Csehszlovákiához rendkívül nehéz
kérdés. Niedzszakovski szocialista szerint Cseh-
szlovákiának Oroszországgal való viszonya nem
engedi meg azt, hogy Lengyelország tulságos
barátsággal viseltessék Csehszlovákia iránt. Ko-
zicki nemzeti demokrata megelégedéssel kon-
statálja, hogy az összes pártok egységesek a
kisantanthoz való viszony kérdésében. A Né-
metország részéről fenyegető veszedelemre való
tekintettel azonban Lengyelországnak vég-
legesen rendeznie kell Csehszlovákiával való
viszonyát. Seyda külügyminiszter kijelenti,
hogy a Németországból jövő riasztó hírek
tulzottak.

Oroszország aláírja a szoros- egyezményt

Róma, július 31. (Rador.) A szovjetkormány
itteni képviselője felhatalmazást kapott a tenger-
szorosegyezmény aláírására.

Aláírták a román-angol kereskedelmi szerződést

Bukarest, július 31. (Rador.) A román kor-
mány és a bukaresti angol követ tegnap aláírták
a Románia és Anglia közötti ideiglenes kereske-
delmi szerződést, amely a május havi tárgyalásokon
alapszik. A szerződés a legnagyobb kedvezmény
elvéne épült fel és három óra barmikor felmondhat

& COMP.

zás- és villamcsvilági
állalat. Üzlet: Str.
olt Egyetem-u.)2
r. Baba Novac
shlen - utoa)
am alatt

zödedények, csillárok,
lámpák, mindennemű
llandó nagy raktára.

etetlen
kapható
sósorszesz

tja
gyeszeti gyára
uj

ndezések
üzemű asztalosműhely-
olcsón szerezhető be
éd-utca 92

gyár Eöklüzlet:
Egeres
lobozokat összeszegezett
megrendelésre azonnal
bb napi áron 1381
ovits fakesereskedés
és lágagyár
it Kajántol-nt) 1 szám

Antiszemita tüntetések két regáti városban

A turnuszeverini és husil botrányok

(Bukarest, július 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) A már-már kialvófélben volt romániai antiszemita mozgalom az illetékes hatóságok köznyoma miatt újra lobot vetett. Odreanu hírhedt antiszemita vezér híveivel antiszemita körton van, városok és falvak tereiről kiáltja világra világmegváltó eszméjét. A vidék sem marad azonban el a fővárosból kiinduló akció mellett. A belföldi táviratok napok óta antiszemita botrányokról hoznak hírt, amelyek kisebb-nagyobb incidensekkel verik fel a kisvárosok csendjét. Ma egyszerre két antiszemita botrányról kaptunk értesítést.

A turnuszeverini antiszemita körton és a rendőrséggel

Tegnap este, amikor a drámai szintársulat Ronetti-Roman Manasse című híres drámáját játszotta, antiszemita diákok nagyobb csoportja behatolt a színházba és hangos botrányt rögtönzött. Hasztalanul kérte a közönség és különösen a rendőrprefektus a diákságot, hogy ne zavarják meg az előadást, a diákok antiszemita dalokat énekelve, lehetetlenné tették az előadás megtartását. Végül is az igazgatóság az előadást beszüntette és a közönség oszlani kezdett. A kivezényelt rendőrséget a zavargó diákok kövekkel támadták meg. A rendőrség erre kardot használt, miközben Scameru diáknak ballabát az egyik rendőrkard térből leszelte. A rendőrprefektus utasítására a rendőrség több diákrveért tartóztatott le.

Gyujtogatás, ködohálás...

A második antiszemita botrány Husiban, a regáti antiszemita mozgalom fűtészében történt. Zelea-Codreanu híve megakarják mutatni, hogy vezérük távollétében is méltók hozzá. Míg vezérük az apostolok göröngyös útját járja, addig hívei „verejtő” munkával teszik halhatatlanná nevüket. A város tegnap ostromállapot képét öltötte magára. Este hét órától éjjelig tüntető csapatok járták be a várost és valóságos közpört zuditottak a zsidók ablakaira és üzlethelyiségeire. A tüntető csoport azután kivonult az állomásra, ahol a zsidó kinézésű utasokat tetteleg sorra inzultáltak.

Ugyancsak tegnap éjjel leégett a „Prutul” nevű malom, amelynek tulajdonosa zsidó. Gyujtogatás miatt elfogták a malom egyik munkását, aki bevallotta, hogy a malom felgyujtasára cuzista diákok bujtogatták fel, akikől ezer lejt kapott fizetségül.

Az antiszemita agitáció az utóbbi időben igen elharapódzott a régi királyságban és hol itt, hol ott tti fel a fejét.

Leszállított áruk!
HARISNYA, KEZTYÜ ÉS KÖTÖTTÁRU KÜLÖNLEGESSÉGEK EREDETI GYÁRI ARBAN ÁRUSITTATNAK

BLATT

Leszállított áruk!
KÖTÖTT-SZÖVÖTT ÁRUHÁZA CLUJ KOLOZSVAR FÖTÉR 13. SZÁM ALATT

Állami tisztviselőknek külön engedmény!

HA BUTORT, ZONGORÁT
akár venni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintse meg a **SZÉKELY ÉS RÉTI** ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV. TÁRS. butortermeit

Magyarországon havonként állapítják meg a tisztviselők fizetését

A munkásság is az indexrendszer bevezetését követeli. A lapok árát kétszáz koronára emelték. Mindenki Színájában bizik.

(Budapest, július 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délelőtt a kormány tagjai minisztertanácsra gyűltek össze. A minisztertanács összehívását

a korona katasztrófális romlása

tette szükségessé. A miniszterek többségén át tartó tanácskozáson vizsgálták meg a korona nagymértvű elértékellenedése folytán előállott helyzetet. Mindenekelőtt a köztisztviselők beadványával foglalkoztak, amely azt kéri, hogy a korona hullámzása miatt

minden hónapban külön állapítsák meg a köztisztviselők fizetését.

A minisztertanács hosszabb vita után elhatározta, hogy a köztisztviselőket ezentúl a júliushavi új fizetésrendezés idejében fenállott koronaértékkel állandó arányban fogja fizetni és augusztus hóra már az új illetmény szabályzat szerint járó összeg száz százaléka utalja ki. A kormány tagjai megállapodtak abban, hogy a jövőben minden hó utolsó minisztertanácsában fogják megállapítani a következő hóra járó illetményeket.

A korona zuhanásával kapcsolatban az országos szakszervezeti tanács is memorandumot nyújtott át Bethlen miniszterelnöknek. A

memorandumot Rádi tanácselnök, Payer képviselővel együtt vitte fel Bethlenhez. A munkásság mindenképp követeli a szabad szervezkedést, majd pedig, legfőbb pontul,

kéri az Ausztriában és Németországban már régóta érvényben lévő indexrendszer bevezetését.

Ezenkívül kívánják a munkások, hogy béregeztető bizottságok töljenek össze, amelyek a fizetések indexeszerű megállapítását végezzék. A memorandumra holnap fog válaszolni.

A nagyfokú drágaság miatt a budapesti lapkiadók szindikátusa elhatározta, hogy augusztus 5-étől kezdve a napilapok árát hétköznapon 200 koronára, vasárnap 250 koronára emeli fel.

A drágaság tovább tart, erősen emelkedő tendenciát mutat és féltő, hogy amennyiben a színajai konferencián Magyarországgal szemben megnyilvánult rokonszenv

a kölcsön közeli megszavazásában nem konkretizálódnak,

ugy a baissa tovább fog tartani és a magyar korona lassanként az osztrák korona sorára jut.

Huszár alelnök Színaja kihasználásáról

Budapest, július 31. A Ház folyosóján Huszár alelnök nyilatkozott a színajai konferenciáról a „Magyar Hírlap” munkatársának.

— A konferencia Magyarország szempontjából elsőrangú figyelmet érdemel, — mondotta az alelnök — mert a kisantant most határozza el velünk szemben való magatartását. Bethlen külföldi útjának nagy sikerét látom abban, hogy Színájában a szomszédországok államférfiai revideálták eddigi elutasító magatartásukat. Azt hiszem elérkezett a lélektani pillanat, hogy a magyar kormány közvetlen tárgyalásokkal igyekezzék a szomszédállamokhoz való viszonyát tisztázni. Fel kell használnunk a beállott kedvező atmoszférát arra, hogy a függőkérdések megoldására megtaláljuk

a modus vivendit. Szükségesnek tartom, hogy ne mulasszuk el a mostani kedvező időpontot a miniszterelnök első útjával elért eredmények továbbbepítésére.

Ugy látom, a szomszédállamokban is elérkezettnek látják erre az időt. Ha a felelős államférfiak szemtől-szembe tárgyalnak egymással, sokkal nagyobb kilátás van a problémák megoldására, mint hogy ha sokszor tulhangolt újságokból lövöldöznek egymás felé. Európa érdeke, hogy megteremtse a Dunamedence népeinek békés együttélését. Minden kormánynak kötelessége, hogy ebben a tekintetben minden szükségeset megtegyen.

A színajai konferencia eseményeit politikai körökben feszült figyelemmel kísérik.

A betörőkirály nyomában

Elfoglák Jellinek büntársát. Jellinek Ferenc fantasztikus multja

(Kolozsvár, július 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jelentette az Uj Kelet, hogy a kolozsvári rendőrség a strandfürdőn letartóztatta a kontinens egyik leghírhedtebb betörőjét, Jellinek Ferencet. Jellinek Ferenc kijelentette a sziguranacán, hogy egy héten belül megszökik. Igéretét a legrejtélyesebb módon már a letartóztatását követő napon beváltotta, a sziguranacáról ahol őrizték, megszökött és még arra is ideje maradt, hogy feltörve az irodahelyiség iróasztalának fiókját,

visszalopja a letartóztatásakor tőle elkobzott kilencven dollárt.

A betörőkirály legutolsó bravurjával bebizonyította, hogy egyike a kontinens legagyafurttabb szálhámosainak és a kolozsvári rendőrség széleskörű nyomozást indított Jellinek kézrekerítésére. A nagy apparátussal megindított nyomozásnak már is megvan az eredménye. Petrisor I. kerületi rendőrkapitány tegnap délután egyik zugkávészában felismerte és letartóztatta Jellinek egyik büntársát

Vanek János hírhedt nemzetközi betörőt. Vanek János az I. kerületi rendőrkapitányságon kihallgatásakor szenzációs részleteket mondott el Jellinek multjából. Eszerint Jellinek Ferenc középsorsu polgáreslád fia, aki a háboru előtt érettségi vizsgát tett és Budapesten, mint a központi adóhivatal számtisztje kapott állást. Jellinek pontos, rendes és lelkiismeretes hivatalnok volt, de már annak idején szívósan készült új pályájára.

Rengeteg detektív- és kalandos füzetes ponyvaregényt olvasott össze és megérlelődött benne az a szándék, hogy a detektívregények hőseinek nyomába lép.

Első szerepében hivatalában mutatkozott be

1917-ben. Hetvenezer lejt sikkasztott el az állampénztárból. A budapesti törvényszék ekkor négy évi fegháza ítélte, de

Jellinek már az első évben megszökött a fegyházból.

Ettől a pillanattól fogva Jellinek valóságos szökés specialistának nőtte ki magát. Rövid idő alatt Ausztria, Csehszlovákia és Románia legfélelmetesebb betörője lett, egész sereg bank és üzletrablást hajtott végre, többizben elfogták, de

még egyetlen egyszer sem töltötte ki büntetését,

minden fegyházból már a legelső hetekben megszökött.

Vanek előadása szerint Jellinek mostani szereplése után Nagyváradra szökött szeretőjéhez és ő követte el a multheti sorozatos nagyvárad betöréseket. Így a kolozsvári rendőrség most Nagyváradra is kiterjesztette a nyomozást.

* Csak pár napig vendégszerepel Janus Morini világhírű szalon- és groteszkkomikus szenzációs magyar és német műsorral a Központi Télikert Bar fényes, megnyitó műsorában. Belépődíj nincs. Kezdeté fél tíz órakor. Rendes étterm.

Róka, kelme, Szörmfestés, vegytisztítás legszebb kivitelben

KRISTÁLY

nál Cluj. Telefon 500. Bővebb felvilágosítás az összes fiókokban

London attanulmány

és csak ar nem bizik bomlás ok mert nincs anusitson

A brit akc etui való országgal a jóvátétel kövessenek kibontakoz

és ez Balc nál az olaj állásánál n tékben hoz

A

(Kolo

tójtól.) A rendeletre, zsefet, a H gatottjának rést szerzett utasításával régóta tolyt pán átmenet állam érdek pontjai huzo rivalitásnak sem birja z

Kezde tak a magy dási engedé amint a ké ranca épp a amikor delu lett bajnoki nehezen leh ily teljesen Bianu vezér val nem fér gyen egy ol tivuma, ho

— megvissz gáltatott a koddai eng napra meg

Erre feljelentésbe elítélően ny közegekről. gileg keres Stoica Sebes előtt adato sportrugót.

Most

dult meg a kritika és n ket, melyek a kolozsvári hatnak. A n neví játékes jelent Koloz lást. Neve ismeretes, d ugyanis köz mennyi re

Amikor a V házi beszölg még Pestről egyik illeté lesz az egy peltet. A tudjon jól t sportasztalok kétes multja a marosvásá les centerha szereplésene tetten érte kérdés: mié

meg

Lapok árái zik.

szterelnőknek. A ok, Payer kép- lenhez. A mun- a szabad szer- pontul, emetországban ó indexrend- et. sok, hogy bér- össze, amelyek a ását végezzék. A laszolni.

att a budapesti zta, hogy augusz- árát hétköznapon ronára emeli fel. erősen emelkedő gy amennyiben arországgal szem-

azásában nem k,

ani és a magya- ák korona sor-

ek tartom, hogy kedvező időpontot elért eredmények

lamokban is elér-

Ha a felelős ál- gyalnak egymás- van a problémák sokszor túlhangolt más felé. Európa Dunamedence né- minden kormány- n a tekintetben n.

seményeit politikai kísérik.

asztott el az állam- yszék ekkor négy

en megszökött l.

ek valóságos szöke- l

Rövid idő alatt nia legfélelmetesebb és azletrablast haj- de

em töltötte ki

só hetekben meg-

Jellinek mostani zökött szeretőjéhez prozatos nagyváradi endrség most Nagy- mozást.

ndégszerepel Jaulus teszkkomikus szen- sorral a Központi mősorában. Belépő- r. Rendes étterm.

örmfestés,

ob kivitelben

ÁLY

Bővebb felví- lókokban

Anglia nem fogadja el a francia választ

London, július 31. A francia-belga javaslatokat az angol kormány tagjai nagyrészen átutalták. Egyes miniszterek nyilatkozata szerint a javaslatok nem kielégítők

és csak arra alkalmasak, hogy a tárgyalásokat elnyújtsák. Az angol kormány már egyáltalában nem bízik abban, hogy a szövetségesek együttesen válaszolhatnak a német jegyzékre. A szót- bomlás oka: Poincaré intranszigienssége. Anglia ezután egyedül fog válaszolni Németországnak, mert nincsen módjában, hogy a franciákkal szemben, mint eddig, most is előzékenységet tanúsítson és

hónapokig várjon Poincaréra.

A brit akció lépésről-lépésre fog előrehaladni, noha kormánykörökben elismerik, hogy veszter- etni való idő. A francia jegyzéket főleg azért nem fogadják el, mert Poincaré az Angol- országgal szemben fennálló adósságok csökkentését kívánja, mert csak ebben az esetben hajlandó a jóvátételi követelések leszállításába belemeenni. Az angol kormány azt fogja üzenni Berlinbe, kövessenek el mindent, hogy három-négy hónapig, amíg az angol jóvátételi politika teljesen kibontakozik, kitarthassanak. Sokan attól tartanak, hogy

a német ellenállás idő előtt összeomlik

és ez Baldwin szerint a német birodalom pusztulását eredményezné. Tegnap megjelent Curson- nál az olasz és japán nagykövet, akik hazájuk nevében kijelentették, hogy a dolgok mai állásánál nem tartják célravezetőnek intervenciójukat a jóvátételi kérdésben, noha teljes mér- tékben hozzájárulnak a válság elsímitásához.

Áttették a határon egy Haggibbor-játékost

Bornstein József kálváriajárása

(Kolozsvár, július 31. Az új Kelet tudósi- tójától.) A kolozsvári sziguranca belügyminiszteri rendeletre, ma reggel letartóztatta Bornstein Józsefet, a Haggibbor játékosát, ki Kolozsvár válo- gatottjának színeiben is sok dícsőséget és elisme- rést szerzett városunk sportjának. Bornstein ki- utasításával és a határon való áttevésével egy régóta folytatott hajszja jutott, remélhetőleg csu- pán átmeneti, sikerhez. Mert e mögött nem az állam érdekeinek, vagy a közbiztonságnak szem- pontjai húzódnak meg, hanem egyszerűen a sport- rivalitásnak olyan fegyvere ez, amely a jelzőket sem bírja már el.

Kezdődött a hajszja azzal, hogy kétségbevon- tak a magyar állampolgárságu Bornstein tartózkó- dási engedélyének jogosságát. Ezzel kapcsolatban, amint a közönség előtt is emlékeztetes, a szigu- ranca épp azzal tartóztatta le Bornsteint, amikor délután a Haggibbornak a Victoriával kel- lett bajnoki mérkőzését lejátszania. Bornstein csak nehezen lehetett kiszabadítani, de a mérkőzésre így teljesen handicapolva, összetörtén állott ki. Bianu vezérfelügyelő, akinek korrekt gondolkodásá- val nem ért össze, hogy a sziguranca eszköze le- gyen egy olyan hajszának, melynek egyedüli mo- tivuma, hogy Bornstein briliáns játékos és zsidó — megvizsgálta az ügyet és teljes igazságot szol- gáltatott a meghurcolt játékosnak, akinek tartózkó- dási engedélyét a miniszterium újabb hat hó- napra meghosszabbította.

Erre új hajszát kezdtek és pedig névtelen feljelentésben azzal vádolták meg Bornsteint, hogy elítélően nyilatkozott egyes alantasabb sziguranca- közegekről. A Haggibbor elnöksége erre küldöttse- gileg kereste fel egy Bianu vezérfelügyelőt, mint Stoica Sebestyán kolozsvári szigurancafőnököt, aki előtt adatok pontosságával tárták fel a najsza sportrugóit.

Most aztán új formában és új kifogással in- dult meg a további akció Bornstein ellen. Minden kritika és megjegyzés nélkül mondjuk el a ténye- ket, melyek maguk beszélnek és ha úgy tetszik, a kolozsvári sportélet dokumentumául szolgál- hatnak. A mostani akció középpontjában egy Tunk- nevű játékos áll. Ez a Tunk egy szép napon meg- jelent Kolozsváron, ahol a Victoriába nyert igazol-ást. Neve nemcsak a játéktársadalomban volt ismeretes, de a rendőrség előtt is. Ez a Tunk ugyanis közismert zsebmetsző, akit az ország vala- mennyi rendőrsége feketekönyvben tart nyilván. Amikor a Victoria játszani akarta Tunkot, kávé- házi beszélgetés során több Haggibbor-játékos, akik még Pestről ismerték, figyelmeztették a Victoria egyik illetékes tényszőjét, hogy kellemetlensége lesz az egyesületnek, ha ilyen játékosokat szere- peltet. A válasz az volt erre, hogy fontos az, tudjon jól tothalozni. És valóban, bár a kávéházi sportasztalnál nyílt szöbeszéd tárgya volt Tunk kétes multja, pár napra rá a Victoria csapatában a marosvásárhelyi Muresul ellen játszott is a je- les centerhalf. Pár napra rá Tunk további sport- szereplésének a rendőrség vetett véget, amely tetten érte és letartóztatta. Ezekután különös a kérdés: miért utasítják ki Bornsteint azért, mert

Tunkot a Victoria szerepeltette. A választ a ki- utasítás hivatalos magyarázatával illetékes helyen így adták le: Bornstein ismerte Tunkot még Bu- dapestről, ő ajánlotta a Victoriának, illetve nem avatkozott bele, hogy ne igazolják. Ezért mint Tunk ismerősét, alkalmatlan idegennek nyilvání- tották és áttették a határon.

A dolog történetéhez és megértéséhez tar- tozik az is, hogy Suciu mérnök a cseh-román mérkőzés napján tanuk előtt jelentette ki, hogy amennyiben Bornstein nem igazolja be, hogy fi- gyelmeztette a Victoriát Tunk multjára, úgy ő Franasovici államtitkár útján áttéteti a határon.

Ez tehát meg is történt. Ma délelőtt fogták le Bornsteint és azonnal a pályaudvarhoz vitték és utnak indították a határ felé. Középfelvé volna feltenni a kérdést: mióta vesz fel a Victoria a Haggibbor-játékos ajánlatára játékos, mióta köte- lessége bármelyik futballistának játékosársra sze- mélyi adatait közölni egy másik egyesülettel és miért játszotta a Victoria Tunkot, jóllehet teljesen ismerte Tunk multját és végül mi köze ennek az ominózus sportügynek az állambiztonsághoz?

Feleslegesnek tartunk minden kritikát. Hisz- szük, hogy illetékes helyen megtalálják az elég- tétel módját és Románia sportéletének patronusa, Károly trónörökös lesz az, aki az igazság, emberi- esség és a sporttársadalomban is mindenek felett kötelező kerektség ügyében e kérdésekre olyan választ ad, mely méltó, ekulás lesz azok számára, kik így, ilyen eszközökkel akarják Európa egész sporttársadalma előtt a román sportélet korrektségét kompromittálni.

— Földosztás — kizárólag keresztény hivatalnokoknak.

Csernovitzból jelentik: Fel- háborító eset tartja izgalomban a bukovinai Siret város zsidóságát. Siretben is, mint az or- szág többi városaiban, nemrégben megkezdődött a környékbeli földbirtokok felparcellázása az állami hivatalnokok között. Siretben erre a célra egy bizottság alakult, amelynek elnökéül Brodner városi tanácsost választották. Brodner szövetségelt Buzneanu bíróval és együtt elha- tározták, hogy a földosztásban kizárólag a ke- resztény vallású hivatalnokokat részesítik. Az elmúlt hét egyik napján a keresztény hivatal- noksereg tüntetőleg végig vonult a városban a földek felparcellázására. Siretben több zsidó vallású államhivatalnok van, akik könnyes szemmel néztek a menet után. Őket kihagyták a földosztásból, amely a többieknek egész ház- tartását támasztotta alá. Csúpan egyetlen em- ber volt a zsidó hivatalnokok között, Horo- vitz városi főmérnök, akit a földosztásban ré- szesíteni kívántak. De őt csak azért, mert nél- küle nem tudták volna felosztani a földeket. Horovitz főmérnök azonban, arra való tekin- tettel, hogy többi zsidó hivatalnokársait a földosztásból kizárták, visszautasította a részére kiutalt földet. A földosztás ezért egyelőre abbamaradt, mert hirtelében nem találtak más mérnököt, aki a parcellázási munkálatokat el tudná volna végezni.

Akolozsvári bádogosmér- nőki körutja a regátban

Ujra megszökött Tulcea állfőmérnöke

(Kolozsvár, július 31. Az Uj Kelet tudósi- tójától.) Hónapokkal ezelőtt az Uj Kelet leleplezte Oscar Schmiéd Tulceai városi főmérnök szélhámossá- gait. Schmiéd valamikor egyszerű bádogosmester volt Kolozsváron s akkor még Kerekes Oszkárnak hívták. A mesterségével azonban nem volt meg- elégedve s egy szép napon itthagya Kolozsvárt.

Rövidre reá Tulcea regátbéli városkában tün- nik fel. Schmiéd Oszkár mérnöknek mutatkozik be. Diplomáját Párisban szerezte — mondja — s megpályázza a városka főmérnöki állását, melyet meg is kap. Mint főmérnök csak rövid ideig mű- ködik Tulceában. Kissé megszedi magát, elélege- ket vesz fel városi munkákra, anyagokat vásárol a város részére hitelbe s aztán eladja — a saját zsebére. Ötven, százezer lej a kár, szóra se érde- mes, Schmiédet futni hagyják.

Most már könnyebb a dolga. Hiszen minde- nütt arra hivatkozhat, hogy Tulcea főmérnöke volt. És így előbb Rimnicul-Saratban, majd Craiován jut álláshoz. Craiován a vízművek igazgatója lesz, de közben Csernovitzban és Dorohoiában is munká- hoz jut. A munka számára — szélhámosságot je- lent. Egyik csalást a másik után követi el, úgy- hogy szélhámosságainak összege meghaladja az egy- millió lejt.

Végül is pár nap előtt Schmiédet letartózt- tatták és Craiovába kísérték, mert az ottani rend- őrség kikérte. Mivel Schmiéd alias Kerekes már több ízben megszökött, egy ügyes bukaresti detek- tív adtak mellé, aki megkötözve szállította be Craiovába. A vonat tegnap reggel érkezett meg. Az álmérnök arra kérte a detektívét, kísérje fel az Andreescu testvérek irodájába, mert ott van a mérnöki diplomája, mellyel ártatlanságát igazol- hatja, a bukaresti detektív engedett a kérésnek. Az álmérnököt felkísérte az irodába, ő pedig az ajtóban várakozott védencére. Eltelt egy negyed- óra is, Schmiéd-Kerekes azonban nem mutatkozott. A detektív erre gyanut fogott, bement az irodába, ahol Schmiédről csak annyit tudtak, hogy bent kérdezősködött valami után, majd a másik ajtón, — az irodának ugyanis két bejárata volt — nyugodtan távozott.

A kolozsvári bádogos mester tehát újra megszökött. Kitudja, hogy a közeljövőben melyik városban tűnik újra fel s hol választják meg megint főmérnöknek?

ZSIDÓ KÖZÉLET

Morris Rosenfeld-emlékünnepe Lugoson.

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség lugosi helyi csoportja méltó keretekben emlékezett meg a közel- mult napokban meghalt nagy jiddis költőről Morris Rosenfeldről. Julius 29-én, vasárnap este az egész lugosi zsidóság részvétele mellett impozáns emlék- ünnepséget rendeztek. A hitközség nagygyűlés- termét zsufolásig megtöltötte a lugosi zsidóság, élükön a lugosi hitközség elnökével, rabbijával és a cionista vezetéssel. Az emlékünnepen a kolozsvári központ részéről Giszkalay János és dr. Marton Ernő jelentek meg. A programot Gisz- kalay János verses prologja nyitotta meg, amely után dr. Marton Ernő, az Uj Kelet szerkesztője általános figyelem között tartotta meg előadását a zsidóság jelenlegi problémáiról. Utána Giszkalay János kimerítő előadásban méltatta Morris Rosen- feld költészetét és jelentőségét a jiddis irodalomban. Az előadás közben, élő illusztrálásképen, a lugosi hölgyek egy-egy Morris Rosenfeld-verset adtak elő jiddis, német- és magyarul. Az egyes szavak frenetikus hatást váltottak ki a hatalmas termet zsufolásig megtöltő közönségből. Őt Morris Rosenfeld-verset adtak elő és pedig egyet jiddis, kettőt német és kettőt magyar nyelven. Végül az emlékünnepe méltó befejezése- képen Kálmán Oszkár, a budapesti opera európai hírű basszistája lépett az emelvényre és orgona- kíséret mellett egy Mendelssohn-oratóriumot és Goldmark Sába királynőjének hatalmas részleteit adta elő. Az egyébként meglehetősen nagy terem kicsinynek bizonyult Kálmán Oszkár hatalmas basszbaritonjának befogadására és az egész közön- ség az ő énekének hatása alatt olyan felemelő érzésekkel távozott az ünnepről, mely sokáig emlékeztetes marad a lugosi zsidóság szívében.

Fegyvergyakorlatra hívják be a tartalékos tiszteket

A vezérkar rendelése. Mindazok, akik az osztrák-magyar vagy az orosz hadseregben szolgáltak, bevonulni tartoznak. A gyakorlat ideje október, helye a regát. Kik mentesek bevonulás alól

(Bukarest, július 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) A vezérkarnak a hadkiegészítőparancsnok-ságokhoz intézett rendelete szerint október havában kiképzés céljából bevonulni tartoznak mindazok a tartalékos

századosok, főhadnagyok és hadnagyok, akik az osztrák-magyar, vagy az orosz hadseregekben nyerték el tiszti rangjukat és akik eddig a román hadseregben legkevesebb husz napi szolgálatot nem teljesítettek.

A kiképzés időtartama október 1-től 30-ig. A gyalogostisztek kiképzése a kraiovai és ploesti-román tartalékos tisztiiskolában fog megtörténni, a többi fegyvernemhez tartozó tisztek az

illető központi parancsnoksághoz (lovasság Sibiu; tázásreg Ranov és műszaki tisztek Bukarest) tartoznak bevonulni.

A bevonulás alól mentesek: mindazok, akik 42 évüket betöltötték; a külföldi tanulmányuton tartzkodók, a CFR. szolgálatában álló és az állami kiküldetésben külföldön időző tartalékos tisztek.

A rendelet felhívja a figyelmet arra, hogy a tartalékos tisztszabályzat 24. pontja szerint a tartalékos tiszteknek

kifogástalan katonai felszereléssel kell bírniuk. Mindazok, akiknek egyenruhájuk nincsen, azt a legközelebbi hadtest központi műhelye útján beszerezhetik.

Cuno Kancellár augusztus 8. előtt lemond

Kioszerül a külügy-, belügy-, hadügy- és pénzügyminisztert is. A német nagykövét Curzonnál. Erősödik a rajnai szeparációs mozgalom

(Berlin, július 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Wolfi-ügynek jelentősen hivatalosan: A birodalmi gyűlést augusztus nyolcadikára összehívták. Beavatott politikai körökből származó értesítés szerint Cuno kancellár nem várja be ezt az időpontot és még

a birodalmi gyűlés összeülése előtt lemond.

Cuno ki fogja jelenteni, hogy már régen távoznia akart állásából, de mindannyiszor visszatartották. A kormányválság ezek után kötséget kizáróan bekövetkezett. Legtöbben úgy tudják, hogy a jelenlegi kormányból nem válik ki mindegyik miniszter, néhányan visszamaradnak és csupán a legfontosabb pozíciókba, így a külügyi, belügyi, hadügyi és pénzügyi tisztségekbe kerül új ember. Londonból ma távirat érkezett, amely azt je-

lenti, hogy

Franciaország, Belgium és Németország nagykövetei tegnap hosszabb kihallgatáson jelentek meg lord Curzon külügyminiszternél,

akivel a francia és belga válaszcímre tanácskoztak.

Párisban az a vélemény van elterjedve, hogy a rajnai szakadási mozgalom az utóbbi időben nagyon megerősödött. Az „Echo de Paris“ azt írja, a mozgalom olyan erős, hogy ha a franciák akarják, akár holnap is létrejön a rajnai köztársaság.

London, július 31. (Rador). Az alsóház ma kezdi meg a Ruhr-vitát.

Magyarországnak államformát kell választani

Érdekes impressziók a szinajai konferenciáról. Zichy Rubidó gróf nyilatkozata

(Nagyvárad, július 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tabéry Géza az ismertnevű író és újságíró, aki a sajtó képviselőjeként részt vett a szinajai konferencián, ma hazaérkezett és utjáról és impresszióiról a következőket mondotta el:

— A konferencia tagjai szombaton és vasárnap csak hivatalos kommunikék útján érkezhettek a sajtóval. Hétfőn kérték magukhoz először az újságírókat. Előbb Nincsi Jugoszláv külügyminiszter reggel félkilenckor, azután Benes cseh külügyminiszter fél tízkor, mindketten a Villa-Filipescuban. A lépcsőkön detektívek állottak, akik az újságírókat Arion ezredes sajtófőnökhöz utasították. Nemsokára megjelent Benes. Röviden kijelentette, hogy londoni útjának hatása alatt a mostani konferencián erősen exponálta magát Magyarország mellett. Nincsi Jugoszláv külügyminiszter azt mondotta, hogy a magyar kölcsönnél ugyanolyan álláspontot kell helyezkedni, mint az osztráknál, annak ellenére, hogy Magyarország még nem tett teljesen eleget a trianoni békeszerződésnek. Közben megjelent Duca román külügyminiszter, aki biztosított bennünket arról, hogy Románia mindig a magyar kölcsön megszavazása mellett foglalt állást. Duca kifejtette, hogy a szinajai konferenciának két program-pontja volt egy általános és egy részletes. Általánosságban megállapították, hogy a kisanant olyan csoportosulás, amely függvénye a nagyantantnak és amelyre a jelenlegi európai konstellációban szükség van. A részletkérdéseknél a legfontosabb volt a magyar ügy, amelynek a körvonalai most már világosan kibontakoztak. A magyar kölcsön feltétele az ellenőrzés.

Tabéry ezután gróf Zichy Rubidó bukaresti magyar követet kereste fel a Boulevard Gica-n lévő villában, ahol a magyar követség tizenöt szobát bérel. Tabéry megkérdezte a követet mit tud a magyar kölcsön ügyéről.

— Semmit nem tudok — mondotta a követ — a tárgyalásokon nem vettem részt, az eredményről nem értesítettek.

Tabéry ezután informálta a követet

Benessel és Nincsiessel folytatott beszélgetéséről. Amikor elmondotta, hogy a kisanant külügyminiszterei attól félnek, hogy Magyarország fegyverkezésre fogja fordítani a kölcsönt, Zichy kemény szavakkal jelentette ki:

— A trianoni békét aláírtuk és álljuk. A garancia: a kisanant ellenőrzőbizottsága. Ami az irredenta vádakat illeti, ez a szó nem egyéb, mint egyszerű schlagwort.

A beszélgetés közben a szobába lépett a bukaresti „L'Orient“ francia újság szerkesztője, aki közölte Zichyvel, hogy a konferencia bizalmatlan magyarországgal szemben azért, mert még mindig nem választotta meg államformáját.

A magyar követet láthatólag kinosan érintette a francia szerkesztő információja.

Az a rendszer, — mondotta Zichy — ami most van Magyarországon: középut. Ha köztársasági formára térnénk át, harminc nap alatt felborulna a rend. Ha pedig királyságot proklamálnánk, rögtön annyi ellenáramlat indulna meg minden felől, amely szintén elmerüléssel fenyegetné országunkat.

— Előjegyzés a Tarbut cluji fiu- és leány-középiskolába. Figyelmeztetjük a szülőket, hogy a Tarbut cluji fiu- és leány-középiskolába még egy ízben 1923. augusztus hó 6-tól 11-ig bejárólóg lehet gyermekeiket előjegyeztetni: naponta d. e. 9-12-ig a Str. Berthelot (v. Eötvös-utca) 8. sz. a. iskolaépületben. Különösen a III-ik osztályban és, a fiúiskola VII. osztályában már alig néhány tanuló tudunk felvenni. Az I. osztályba lépő tanulók felvételi vizsgát tartoznak tenni, amelynek tárgyából és anyagából az Uj Kelet hasábjain a jövő hét folyamán kimerítő felvilágosítással szolgálunk. Tekintettel arra, hogy a jövő tanévben megnyitandó osztályok számát még 1923. augusztus hó 15-én meg kell állapítanunk és az iskolák életét ezzel a körülménnyel is összhangba kell hoznunk, későbbi felvételi kérvényekkel nem foglalkozhatunk. A Konzisztórium Elnöksége.

A mai valutapiac

A lej és a francia frank zuhanása. Hossz a helyi pénzpiac. A magyar korona újabb esése. Még tart a forgalomtalanság a belföldi pénzpiac

(Kolozsvár, július 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) A lej és a mai párisi előtőzsdén és nyitásnál változatlanul 850 volt. Habár Párisban a lej stabilnak látszik mégis a lej nagymértvű eséséről beszélhetünk. Ugyanis a francia frank a mai zürichi nyitásnál tovább zuhant, 32.70-nel jegyezték. A zártnál is változatlanul 32.70 maradt. A lej esése következtében az erdélyi pénzpiacra hessz volt. Az összes nyugati devizák számottevően emelkedtek. Forgalom a kereskedők tartózkodása miatt csak bankok között volt. Zürich is reagált a lej közvetett esésére, az eddigi 285-ös árfolyamról 282 1/2-re esett. A nyugati devizák emelkedését ez is elősegítette. A magyar korona a zürichi 3-mas árfolyamról 2.75-re esett. A belföldi pénzpiac ma is nagy tételekben dobtak piacra koronát, kereslet azonban, mivelhogy további esést várnak, nem volt. A budapesti devizaközpont a korona esését nem vette figyelembe.

Irányszat: A nyugati devizákban emelkedés, német márkában, magyar koronában, francia frankban esés.

Július 31-én 100 lejért fizettek Kolozsvárt:

14000—15000 külf. magyar koronát,
18090—20000 belf. magyar koronát,
8.49—8.50 francia frankot,
2.78—2.79 svájci frankot,
0.4975—0.5025 dollárt,
1152—1153 olasz lírát,
515000—518000 német márkát,
35500—35800 osztrák koronát,
1667—1668 cseh koronát,
0.1125—0.1140 font sterlinget.

Valutapiac július 31-én:

Bukarest. Devizák: Páris 1174, London 914, Newyork 198 3/4, Róma 875, Zürich 3575, Prága 595, Bécs 28.00, Budapest 160, Berlin 250.

Bukarest. Valuták: Napoleon 725—735, márka 3.50—4.50, leva 160—175, török lira 115—118, font sterling 905—915, francia frank 1175—1200, svájci frank 35—36, lira 860—870, drachma 400—450, dinár 205—215, dollár 203—204, lengyel márka 12—13, osztrák korona 27—28 1/2, magyar korona 70—80, cseh korona 595—605.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 5—5, Newyork 560.25—560.3/4, London 2563 1/2—2564, Páris 3270—3270, Milano 2435—2430, Prága 1657.50—1657.50, Budapest 275—275, Belgrád 582 1/2—580, Bukarest 282 1/2—282 1/2, Varsó 28—28, Bécs 78.50—78.50, Bécs lebélyezett —.

Páris. Nyitás: London 7860, Newyork 1718, Berlin 15, Róma 7450, Prága 5100, Bukarest 850, Zürich 308.00, Bécs —, Varsó —.

A budapesti devizaközpont hivatalos árfolyamai: Napoleon 7300—8000, lej 100—107, font sterling 90620—92620, márka 280—420, olasz lira 371—395, francia frank 1158—1190, szokol 586—608, svájci frank 3535—3635, oszt. korona 2785—2955, dinár 20600—21300, dollár 19805—20605, lengyel márka 990—1130.

— Papirhiány a fővárosban. Bukarestből jelentik: A bukaresti lapok ma közös nyilatkozatot adtak ki, amelyben közlik, hogy a papirtrészt értesítette a napilapokat, szerezzék be papirszármazékaikat, ahonnan tudják, mivel a letalai és bosteni papirgyárak beszüntették üzemüket. Ennek következtében ma az összes lapok csak négy oldalon jelentek meg és holnap már csak két oldalon és korlátolt példányszámban tudnak megjelenni. A hírlapkiadók táviratilag rendelték külföldön papírt, amely remélhetőleg a legrövidebb időn belül Romániába érkezik. Holnaptól kezdve a bukaresti napilapok árát két lejre emelték fel.

Valutát és Devizát

a legolcsóbban ad, a legmagosabb áron vesz a
Kereskedelmi Hitelintézet
Kolozsvár, Főter 20. Telefon 40 és 220

H I I

Az Uj Kelet az egyetemes napilapja. Az Uj Kelet cikkeinek népszerűségével engedjük meg a felhívást: Egy hónapra 320 lej, egy évre 3200 lej. Felvétel: Szerkesztő: Marica

— Constantine Constantinescu földművelésügyi miniszter érkezett az agrárügyek tárgyalására.

— Komolyrafozások elnökének állapították meg a Harding elnök állapították meg a Harding is megsérült.

— A kolozsvári szusz betiltásának részletei: Jelentette az Uj Kelet minisztertanácsa Kolozsvárra hirtelen megkezdését. A kultúrát azzal indokolta, hogy az évzáróvizsgára készülő diákok számára kapott lábra és a férfiu aktív részvételét a direkt összeköttetésű betiltó határozatból igazolják, hogy is leszögeztük, hogy jában szó sincs diák szemita demonstráció miniszter igen kedvező körülménynek vizsgálódásaira vonatkozó tette a kongresszus tanácsnak, amely a

— Békésen affért. Budapesti miniszter affért Szilárd intézték.

— Államellen Varsóból jelentik: A esküvőnek jött nyelvek őrizetbe. A vallja, hogy a mosz lengyelországi kommisszió sere.

— Mosoiu vasuti szerencsétlenség: A flamanzenit megindított vizsgálata a glivici vasuti mentelytörést szenvedte át a forgalom gelyt kellően kijavítani vonalon a for „Adeverul“ szerinti ügyi miniszter az alkalmával úgy nyakon rendszeres szalnak ez a hire meg

— Parlaghy igazgatója. Nagy bizottság ülést vezérelt a sziniszter szerint a sziniszter Parlaghy lesz.

— Termelőség: Sajátított földjez polgárok értekezésezték, hogy kilencszáz hold termelőségvetkez

— Nagyvár Nagyváradról jeles tovább folytatja teszen az adókat kedők és tömegvetéseket. Eddi adtak be.

— Felme kaplonyi papot zetes, kaplonyi (ninus harmadikán idején, telhiva

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánátsági bizottság napilapja.
Uj Kelet cikkeinek ntányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei, félévre 320 lei, egész évre 620 lei.
Feladás szerkesztő: Marton Ernő dr.

— **Constantinescu miniszter Aradon.** Constantinescu földművelésügyi miniszter Aradra érkezett az agrárügyek felülvizsgálása miatt.

— **Komolyrafordult az Egyesült-Államok elnökének állapota.** Newyorkból jelentik: Harding elnök állapota komoly, bár nem életveszélyes. Az elnök hajója tudvalegleg összekötött egy torpedóhajóval, mely alkalommal Harding is megsérült.

— **A kolozsvári országos diákkongresszus betiltásának részletei.** Bukarestből jelentik: Jelentette az Uj Kelet, hogy a Szinajában tartott minisztertanács nem engedélyezte a Kolozsvárra hirdetett országos diákkongresszus megtartását. A kultuszminiszter a betiltó végzés azzal indokolta, hogy a diákságnak most az évvizsgájára kell készülnie, másrészt pedig a diákság sorai között ismét heves agitáció kapott lábra és a kongresszuson igen sok olyan férfiú aktív részvételét jelentik, akiknek nincs direkt összeköttetésük az egyetemi élettel. A betiltó határozat indokolása minden szempontból igazolja tegnapi cikkünk állításait, amikor is leszögeztük, hogy a diákkongresszus programjában szó sincs diákkérdésekről, csupán antiszemita demonstrációnak készül. A kultuszminiszter igen helyesen felismerte ennek a körülménynek vizsátságát és az ország belső konszolidációjára való káros hatásáról előterjesztést tett a kongresszus betiltását, a minisztertanácsnak, amely a betiltást el is rendelte.

— **Békésen intézték el a Kállay-Szilágyi affért.** Budapestről jelentik: Kállay pénzügyminiszter atérjárt Szilágyi képviselővel békésen elintézték.

— **Államellenes összeesküvés Varsóban.** Varsóból jelentik: A rendőrség kommunistá összeesküvésnek jött nyomára. Eddig husz munkást vettek őrizetbe. A letartóztatottak vezetője azt vallja, hogy a moszkvai központ küldötte ki a lengyelországi kommunizmus mozgalom megszervezésére.

— **Mosoiu szabotáznak tulajdonítja a vasuti szerencsétlenségeket.** Bukarestből jelentik: A flamanzenii vasuti katasztrófa ügyében megindított vizsgálat kiderítette, hogy a felelősség a glivici vasuti műhelyfőnökséget illeti, amely a tengelytörést szenvedett kocsit néhány hét előtt adta át a forgalomnak, anélkül, hogy a hibás tengelyt kellően kijavította volna. A temesvár-bukaresti vonalon a forgalmat már helyreállították. Az „Adeverul“ szerint Mosoiu tábornok közlekedésügyi miniszter az újabb vasuti szerencsétlenségek alkalmával egy nyilatkozott volna, hogy a vasutakon rendszeres szabotázs folyik. Az „Adeverul“-nak ez a híre megerősítésre szorul.

— **Parlaghy lesz a nagyváradi színház igazgatója.** Nagyváradról jelentik: A színházi bizottság ülést ma tartott, amelyen Valjeanu vezérfelügyelő is résztvett. A bizottság döntése szerint a színház igazgatója a jövő szezonn is Parlaghy lesz.

— **Termelőszövetkezet Nagyvárad kisorsajátított földjén.** A nagyváradi földre jogosult polgárok értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy Nagyvárad városától kapott kilencszáz hold földet úgy használják ki, hogy termelőszövetkezet alakítsanak.

— **Nagyváradon is működik az adóprés.** Nagyváradról jelentik: Az adókiivető bizottság tovább folytatja az adókiivetéseket. Természetesen az adókat itt sem fogadják el a kereskedők és tömegesen felebbezik meg az adókiivetéseket. Eddig 1000-nél több adófelebbezést adtak be.

— **Felmentették az izgatással vádolt kaplonyi papot.** Pesti Emánuel ferencendi szerzetes, kaplonyi (szatmármegyei) plébános 1920 június harmadikán az Averescu-párt választásainak idején, felhívta híveit, hogy tartózkodjanak a szavazástól, mert a békeszerződés még nincs aláírva és nem tudni, hogy a békeszerződés Kaplonyhova itéli. A község képviselőjelöltje izgatás miatt feljelentést tett a pap ellen, akit ma vont felelősségre a VI. hadtest hadbíróvá. A közvádló Bretán hadbíró-örnagya a tárgyalás megkezdése előtt annak megállapítását kérte, vajjon az inkriminált kifejezés kimeríti-e az izgatás kritériumát. Dr. Dunka, a vádlott védőgyűvéde csatlakozott az ügyész indítványához és ez alapon pergátló kifogással olt. A hadbíróvá helyt adott a pergátló kifogásnak és leszögezte, hogy a pap szavai nem merítik ki az izgatás kritériumait és így Pesti Emánuel a vád és következményei alól felmentette.

— **Sziven szurta magát a zsebkecsével.** Aradról jelentik: Tegnap délelőtt az aradi Korniss-cég egyik fiatal tisztviselője a zsebkecsével sziven szurta magát. Tettét azért követte el, mert a vállalatnál egy nagyobb összeget sikkasztott. A rendőrség nem indít elene eljárást, mert a kárt megtérítik. Állapota nem életveszélyes.

— **A „finn király“ a járásbíró előtt.** Az országutak koronázatlan királyaira nagyon rá jár a rud. A csavargótörvény rideg paragrafusai sehogy sincsenek megbarátkozva azzal a legteljesebb szabadsággal, amellyel az örök bolygó kóbor lelkek az országutak porát róják. A szemfüles csendőrök egyre-másra fogdossák össze és terelik a járásbíró elé a fáradhatatlan vándorokat, akik messzire elkerülik a városok bejelentőhivatalait és sorozó helyiségeit.

Ma délelőtt a kolozsvári járásbíróson mintegy huszonöt festői rongyokba burkolt csavargó várta sorsát Ládor vizsgálóbíró előtt. Egymásután mondják be kényszeredetten a nacionalistáikat, saját nevükre még nagy nehezen emlékeznek, noha évek óta nem szolították a nevükön senki, de anyja nevére alig emlékszik egy-egy.

Talán tizenkettőnek sovány, beesett arcu, zavaros szemű, nagyon kócos, nagyon rongyos, 22—25 éves fiú kerül a bíró elé.

— **En vagyok a finn király? —** kérdi a bíró.
— **En vagyok a finn király —** suttozja titokzatosan. A hallgatóság — javarészt a többi csavargók — hangos röhéjjel kísérik társuk vallomását. Szegény „finn király“ riadtan néz körül, valahonnan segítséget vár.

— **En vagyok a finn király —** ismétli aztán sirósan.
A bíró int, már vizik a bomlott vándort az elmeöngyintézetbe. Kezdődik a tizenharmadik csavargó kihallgatása.

— **Jonás Péter —** mondja a nevet. És az ablak alól megegyeszer hallik: **En vagyok a finn király.**

— **Sziriusz mester megint jósol.** A hőhullámmal kapcsolatban Sziriusz mester megint időszerűnek tartotta előtérbe lépni és informálni az embereket a várható időjárásról: — Nagy melegek előtt állunk — jelentette ki a mester, ami annál is inkább könnyű volt, mert negyven fokos hőségben tette a nyilatkozatát. Rettenően olvadásos idő következik. Minden leolvad a nagy melegtől (semmiesetre sem a piaci árakat értette ez alatt Sziriusz mester.) Ilyen meleget még nem látott a világ. Rengetegen napszurást kapnak és sok ember elpusztul a rekkenő forróságban. — A mester a jelenlegi nagy meleggel szemben türelmet tanácsol, mert „hátra van még a fekete leves.“ Az augusztusi meleg szeptember közepéig fog tartani, amikor is hirtelen hidegség jön, úgyhogy szeptember második felében már minden házban fűteni fognak. Sziriusz mester arra vonatkozólag nem nyilatkozott, hogy honnan vesznek tüzelőt a szegény emberek, mikor még a hőhullámban is nagyon sok család van, ahol nem tudnak főtt ételt enni, mert igen drága a fa. Sziriusz mester ezután a világpolitikára tért rá, de igen fölényes hangon intézte el a jövőt.

— **Jön egy megváltó, aki tündöklő napként söpri el a bolsevizmus piros árnyékát a földről és meghozza a várva rajongott világbékét.** — Sziriusz mester többet a világbékéről nem mondott. Kijelentette, hogy az emberek legfőbb erénye a türelem és a jövő ugyanis meghoz mindent és bizonyítja, mint annyiszor is az ő igazát.

— **Mussolini felesége.** Csak a feleségét és a gyermekeit küldte el nyaralni Mussolini, mert maga az idén nem ér rá az ilyesmire. Felesége, Donna Rachele Levantóban, Spezia mellett tölti gyermekeivel együtt. Egyszerű falusi házában laknak és a legszerényebb életmódot folytatják. Mussolini felesége nem sokat törődik azzal, hogy ő most „miniszterelnök“ és Levantóba is másodosztályu kocsiban érkezett meg, a közönség nagy csodálkozására, mert mint mondták, akár diszragont is kérhetett volna magának. Mikor megemlítették ezt neki, tréfásan mondtotta:

— **Azért utazom most is másodosztályon, hogy meg ne szokjam az első, mert ki tudja: később nem-e kell mennem majd ismét másodosztályon, sőt harmadikon is utaznom, hiszen nagyon sikamlós a politikusok utja.**

Mussolininé ki nem állhatja az ünneplést és most, amikor ünnepiesen fogadták, alig várta, hogy szállására juthasson és ott tovább tolytathassa egyszerű életmódját. Gyermekeinek szenteli minden idejét. Két fiacskája, Bruno és Vittorio állandóan a parton szaladgálnak fedetlen fővel, mert apjuk így kívánja. Maga Mussolini is kalap nélkül szokott járni és nagyrabecsüli Rousseau elveit. A harmadik gyermek, Edda kisasszony már serdülő leány és ő is alkalmazkodik anyja egyszerű életmódjához. Egész nap fürdik, vagy csónakázik.

— **Letartóztatott rendőrkapitány.** Besztercéről jelentik: A besztercei ügyészség elrendelte Bolfa Alexandru rendőrkapitány letartóztatását, akiről kiderült, hogy több ízben nagyobb összegekkel megvesztegette. A megye prefektusa az új rendőrkapitány kinevezéséig Radu főhadnagyot bízta meg a rendőrkapitányi teendőik ellátásával.

— **Cáfolják a beszarábiai kolera híreket.** Bukarestből jelentik: Az egészségügyi igazgatóság hivatalosan cáfolja több lapnak azt a híret, hogy Beszarábiában koleraesetek fordultak elő. Egyetlen egy megbetegedés sem történt. Az egészségügyi hatóságok ennek dacára megtették minden óvintézkedést a kolera ellen.

— **Tizezer márká egy villamosjegy Berlinben.** Berlinből jelentik: A városi villamosművek igazgatósága a villamosjegyek árát tizezer márkára emelte fel.

— **Az előpataki maximális árak.** A belügyminisztérium Előpatak-füzdőre a következő maximális árakat léptette életbe: egy meleg fürdő 15 lei, szénsavas fürdő 30 lei. Meleg fürdő iszapal szokásos ásványvizben 25 lei. A szobákat két kategóriába osztották be. Az első kategóriába a parkban levő szobák tartoznak és áraik a következők: Szoba két ágyval, kiszolgálással és világítással 90 lej, egy ágyval 40 lej naponként. A második kategóriába olyan szobák tartoznak, melyeket magánosok adnak ki a szezonra. Egy kétágyas szoba szépen, kényelmesen butorozva az egész szezonra, május 15-től szeptember 15-ig 3000 lej, benn a községben 2000 lej. A vendéglőkben a legdrágább húsétel ára 18 lej.

— **Fütyülési mániá áldozatai.** Párisból jelentik: A távversenyési mániának most legutóbb Marseillesben vannak áldozatai. A város legjobb fütyülői távfütytyversenyt rendeznek. Egy Varo nevű munkásember vasárnap minden megállás nélkül nyolc óra hosszúra fütyült. A dicsősége azonban rövid életű volt. Lefőzte egy Reynier nevű fiatal gyáros, aki ma két órával és egy perccel javította meg Varo fütytyrekordját. A fiatal bajnok mindössze ötször állt meg egy-egy másodpercre csak azért, hogy sört igyék.

— **Leleplezett rablóbanda Nagyváradon.** A nagyváradi rendőrségnek hosszas nyomozás után sikerült leleplezni egy jól szervezett rablóbandát. A banda tagjai az eddigi bevallásuk szerint nyolc betörést követtek el.

* **Orvosi hír.** Dr. Goldglanz Henrik, orv., gége- és fülgyógyász, a budapesti Rókus-kórház volt asszisztense, rendel Targu-Muresen, Kalvin-tér 6. szám. (Nyerges-ház.)

* **A hölgyek jelszava:** Brázy Najád arokrém és poudert használjunk, mert ez a legjobb és mindenütt kapható.

* **Füzdőhelyen nyaraló előfizetőinket és barátainkat felkérjük, hogy követeljék az ottani árusítóktól az Uj Keletet és közöljék velünk azoknak az árusítóknak a címét akiktől lapunk nem kapható.**

augusztus 1

ac

Hossz a helyi esése. Még pénzpiac

Kelet tudósító- és nyitánál an a lej stabil- séséről beszél-

mai zürichi jegyezték. A maradt. A lej piac

ottevően emel- zódása miatt reagált a lej

árfolyamról emelkedését ez zürichi 3-mas

di pénzpiacra korona

ésést várnak korona esését

an emelkedés, francia frank-

Kolozsvárt: yar koronát, ar koronát,

ot,

ot,

márkát, onát.

erlinget.

n:

4, London 914,

a 3575, Prága

erlin 250.

on 725—735,

5, török lira

5, francia frank

6, lira 860—

05—215, dollár

—13, osztrák

70—80, cseh

Berlin 5—5

2563 $\frac{1}{2}$ —2564,

—2430, Prága

—275, Belgrád

2 $\frac{1}{2}$, Varsó 28—

élyezett —.

Newyork 1718,

5100, Bukarest

rsó —.

hivatalos árfo-

lej 100—107,

rka 280—420,

1156—1190,

35—3635, oszt.

—21300, dollár

990—1130.

an. Bukarestből

özös nyilatkoza-

gy a papírtrázt

ik be papírszük-

ível a letcai és

üzemeiket. En-

lapok csak négy

ár csak két ol-

ni tudnak megje-

rendeltek külföl-

legrövidebb időn

tól kezdve a bu-

mették fel.

izát

abb áron vesz a

telintézet

telefon 40 és 228

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 2 lel. Vastagabb betűvel szedett szavak 3 lel. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 20 lel. Jelleges hirdetőkre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetéseknek a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatnak. Erre a célra a hirdetési díjon kívül 2 lel 60 bani bélyegkötség fizetendő.

Név- jegyeket,

születési,
eljegyzési,
esküői
kártyákat
és mindenféle
mulatsági
meghívókat
legszebb
kivitelben
készít a
Kadima-nyomda
Cluj

Szezagyi berendezés,
gőzkazán, bádokkémény,
Worthington szivattyúk,
hatágu gőzelosztó, új szesz-
mérőgép, 25 q réztárgyak,
osóvek) eladó. Esetleg rész-
letenkint. Rotschild Vil-
mos Alsóvalkó, Szilágym.
5963

Orthodox kőser

libazsir

nagyobb menayi-
ságon kapható.

Menacer vendéglő
Timisoara, Gyárv.

Közvetítő
díjaztatik

Marosvásárhelyen, a
főter legforgalmasabb ho-
lyén, kizárólag irodának
vagy rendelőknek alkal-
mas négy szoba (eset-
leg két szoba külön is),
azonnal kiadó. Cima Ré-
vész könyvkereskedése,
Targu-Mures. 5958

Egy szoda-vízgyár és 70
darab szódásüveg eladó.
Swarler Dávid Naszód.
5961

Gyógy- növényeket

körisbogarát és
anyarozsot vásárol a
„HERBA“
vállalat, Cluj, Strada
N. Iorga 2.

Kerestünk azonnali be-
lépésre egy jó detailista
fűszeres kereskedősege-
det. Fii Weisburg Jacob
Dicioanmartin. 5957

Magánvizsgára, a gim-
názium vagy a polgári
iskola bármely osztályára
felelősség mellett készí-
tem elő internátusomban
elhelyezett tanulókat, kik
talmudot is tanulhatnak.
Nagy József ort. igazgató-
tanító Carei-Marii. 5947

Tel. interurban 219 **Első** Sürge, Juvaere, Cluj

Erdélyrészi Ekszerárugyár

Cluj

Calea Regele Ferdinand 19. szám

Ekszerárugyártás és nagykereskedés

* Fogászati arany és forrasztó

* Arany-, ezüst- és platinabeváltás

* Kienzele és Schwarzwaldi
órák képvisellete és gyári lerakata

Csak viszontelárusítóknak!

Sósav

E c e t s a v

Kénsav

börgyártáshoz szükséges vegytermékek, Meister
Lucius és Badische anilinek nagy tételben érkeztek

Kalmár Áruforgalmi R.-T.

fűszer-, festék- és gyarmatarukereskedés engros és
detailosztályába Cluj, Str. R. Maria (Deák F.-u.) 42

Krébsz J.

bőrönd és sportcikk árugyára

CLUJ

Strada Regele Ferdinand 77.
Gyár: Str. Bucovina 4.

G Y Á R T

Utazóbőröndöt
Férfi nyári divatövet
Football-labdát
Lábszárvédőt
stb.

Legolcsóbb beszerzési forrás!

Telefon 31. **Ládagyár** Flóküzlet: Egeres

Mindenemű ládákat és fadobozokat összeszeresett
és szétszedett részekben megrendelésre azonnal
készít és szállít a legolcsóbb napi áron 1361

Sajovics és Lebovits **fakereskedés
és ládagyár**
Cluj, Strada Cernauti (volt Kajántól-ut) 1 szám

„TACAMUL“

EZÜSTÁRUGYAR

CLUJ-KOLOZSVAR, Str. Avram Iancu
volt Petőfi-utca 3

Ezüstöt

a legmagasabb áron veszi!

Gyárt evőeszközöket, dísz tárgyakat
csak viszonteladókknak

Telefon 4-82. Sürgőnycim: Tacumul Cluj

Ha eredményt akar elérni, hirdessen az „UJ KELET“-ben!!

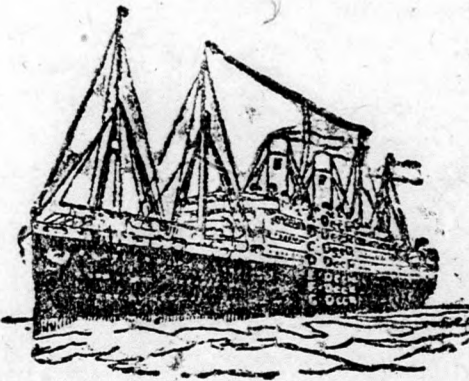
BYRON STEAMSHIP COMPANY LTD. LONDON

M. Embiricos & Co.

BUCUREȘTI, STRADA PARIS No. 1.

Constanța direct New-York

A legnagyobb tengerentúli
luxusgőzösökkel, amelyek
Constanța kikötőből indul-
nak Konstantinápoly, Pirsu
és Palermo érintésével direct
New-Yorkba.

Átszállás, vasztegár nélkül.
Az utazás tartama 16 nap.
Az utazás vonalainkon a
legelőnyösebb, 50%-kal ol-
csóbb és lejjben fizetendő.

Értesítés:

- A „KING ALEXANDER“ luxusgőzös indul 1923 augusztus 4-én
- A „CONSTANTINOPLE“ luxusgőzös indul 1923 szeptember 4-én
- A „MEGALLI HELLAS“ 22.000 tonnás gyorsgőzös ind. okt. 4-én

Kajütők, jegyek fenntartása, valamint bármely információ végett forduljon központi irodánkhoz.

M. EMBIRICOS & CO., București, Strada Paris No. 1.

O-R-G-A

írógép a legelőnyösebb kivitelű román, magyar és
német betűrendszerekkel jutányos árban kaphatók.

EMIL BLAGA
CLUJ

Figyelem
a nagy
vásiid
sarekat!

A olma
figyellen

Aranyat, platínát és
drágaköveket a leg-
magasabb árban be-
váltok. Legolcsóbb
bevásárlási forrás
Északkeletben, drák-
ban, dísz tárgyakban

Markovits Bernát ékszerész

A Simleui-Silvaniei orth. izr. iskolaszéktől

Pályázat

Az itteni izr. elemi népiskolánál egy okleveles
tanítói állás betöltendő.

Pályázókba megkívántatik: szigorú vallás-
követési élet, az államnyelv alapos tudása szóban és
írásban, a német nyelvből kellő jártasság, román
állampolgárság és hogy okleveles, (melynek másolata
beküldendő), honosított legyen. A lakásvizonyokra
való tekintettel, egyenlő képesítés mellett, női
pályázóknak előny adatik. A fizetés kölcsönös meg-
egyezés alapján lesz megállapítva. Az alkalmazta-
tás egyelőre egy próbaévre terjed, de eredményes
működés esetén véglegesítve lesz. Kellően felszerelt
kérvények legkésőbb folyó évi augusztus hó 15-ig
alulírottához beküldendők.

Simleui-Silvaniei (Skilágysomlyó). 1923 júl. 9.

Kohn Adolf isk. elnö

Táblaüveg, demyonok

korcsmai és mindennemű
üvegárak nagyraktára

Péter és Schwarcz

Cluj, P. M. Viteazul (Széchenyi-tér) 34

1518

Legelőnyösebb beszerzési forrás

SZERKESZTŐSÉG,
HIVATAL ÉS NY
Cluj, Kolozsvár, S
L. Pop (Brassai-
u

Telefon: Szerke
és kiadóhivatal
Zs. N. Sz. —

A kéziratok kizárólag
szerkesztőségnek
zendők. Kéziratok
adunk viss

Cluj-Kolozsvár

Musso

Mussolini
amelynek az
nyitása az ant
tarthatatlanságá
nemesebb embe
irányítja. Mus
mint a szikla,
szilárd. Reálpo
emberi vágyaka

Mussolini
minden reakció
nek az élén h
Es most Musso
nak a tömege
ványozásukban
amellyel a ma
vívta.

Olaszország
nem volt soha
tizmus nem tal
latin nép lelke
izgalom legna
senki, aki a de
val mert voln
keresztény egy
kisugároz az ig
ami nem tür g
között. Tudjuk
mestere volt
ügyeket, a bi
zsidó elme irán
olasz kormány
kell győznie a
hatatlanságáról
nem tudtak
fascizmus meg
zel a pályamu
országának soha
adott a világ
akik vezérük
van a pályamu
érthetetlen, ki
vadjainak kor

Mussolini
csak a világ h
gát, oda kiáltó
hoz: oktalán,
hajsza, amit e
nem értenék n
tust, talán m
amely bizonyá
ságát fogja so
nyitja a méte
tizemita reak
nyitni értelm
zonyító erejér
nyugat felől é
Az antisze
jól tudja Mus
nyitani, ahol n
szemilizmus v
letes érveknek
sajnos, kevés
mint minden
vak, vakságba
geket, amely
Nem igaz feje
szél, hogy az
a törvényessé
legbrutálisabb

Meg fog
hasznos munk
okos elme fog
hóbort elleni